

בש"פ 5834/17 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
בש"פ 5834/17

כבוד השופטת ד' ברק-ארז
פלוני

לפני:
העורר:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים
מיום 18.7.2017 במ"ת 61755-06-17 שניתנה על-ידי
כבוד השופטת ע' זינגר

תאריך הישיבה: כ"ט בתמוז התשע"ז (23.7.2017)

בשם העורר: עו"ד ארז בר-צבי

בם המשיבה: עו"ד רחלי זוארץ לוי

החלטה

1. בפני ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 18.7.2017 (מ"ת 61755-06-17, השופטת ע' זינגר). בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 27.6.2017 הוגש נגד העורר כתב אישום המייחס לו מעשי סדום ואינוס רבים שביצע בארבע מתלוננות במסגרת טיפולים שהעניק להן כאשר הוא נחזה בכזב להיות דוקטור ומטפל מוסמך. העורר עבד תוך שימוש בתארים כוזבים אלה בבית החולים "ביקור חולים", ובהמשך גם במרפאה פרטית. במסגרות אלו, עסק העורר בטיפולים פיזיים

ונפשיים בדרך של מגע, לרבות דיקור, זאת על אף שלא נרשם או קיבל הסמכה לכך. להלן יפורטו העבירות המיוחסות לו כלפי כל אחת מן המתלוננות, כולן נשים חרדיות.

3. המתלוננת א' - על-פי המתואר בכתב האישום, החל בחודש ינואר 2016 העניק העורר ל-א', אשר סבלה מחרדות ומחשבות כפייתיות, טיפול באמצעות "קרניו סקראל". במסגרת הטיפול, העורר נהג לגעת בחזה של א', מתחת לבגדיה, בהסבירו כי ריגושה המיני חשוב כדי "להוציא ממנה את הטראומה". בשלב מסוים, כשהטיפולים הפכו ארוכים ותכופים ולא עלה בידיהם של א' ושל בעלה לשלם עבורם - החלה א' לעבוד בניקיון מרפאתו של העורר. בהמשך הטיפול החל העורר לגעת באיבר מינה של א', לעתים כאשר הוא לבוש בבגדים תחתונים בלבד - וכל זאת בטענה כי הדבר הכרחי לטיפול. כמו כן, החדיר העורר את לשונו לפיה של א' וגרם לה ללקק את שפתיו ולמצוץ את אצבעו. במשך הטיפול פיתחה א' בעורר תלות נפשית קשה והצהירה בפניו כי אינה יכולה לחיות בלעדיו. בהדרגה גרם העורר ל-א' לגעת באיבר מינו ולנשק אותו והיה נוגע עם איבר מינו בראשה. במהלך המפגשים בשנת 2017 היה העורר נשכב על א' במיטת הטיפולים, או משכיב אותה עליו, תוך שהוא מחדיר אצבעות לאיבר מינה. כמו כן, במהלך המפגשים היה מחדיר העורר את איבר מינו לפיה של א' וכן משפשף אותו באיבר מינה. על-פי המתואר בכתב האישום ביום 25.5.2017 הביעה א' הסתייגות מהמשך הטיפולים, ובתגובה העורר נשכב עליה, מצץ את חזה, נגע באיבר מינה וגרם לה לגעת באיבר מינו. בשלב זה אמר ל-א' כי הוא רוצה לחדור ו"להזריע בתוכה", וחרף התנגדותה הנחרצת נשכב עליה והחדיר את איבר מינו לפיה תוך התעלמות מהתנגדותה ומבקשותיה שיחדול.

4. המתלוננת ב' - על-פי המתואר בכתב האישום בשנת 2016 פנתה ב' לעורר בעקבות קשיים בנשימה שחוותה וכן על מנת שיקל עליה לקראת לידה צפויה. העורר הנחה את ב' להגיע אליו לשלושה טיפולים בשבוע, ובמהלך מפגשי הטיפול נהג לומר לה שבעיות הנשימה שלה נובעות מכך שבעלה אינו אוהב אותה, שבעלה הוא הומוסקסואל ושהוא גורם לה נזק. במהלך המפגשים נגע העורר בבטנה, בחזה ובאיבר מינה של ב', מעל ומתחת לבגדיה, בהסבירו כי הדברים נדרשים לצורך הטיפול. העורר אף נהג להעיר ל-ב' הערות שונות לגבי מיניותה. באחד המפגשים ביקש העורר לגעת במפשעתה של ב', אך היא התנגדה לכך. לאורך הטיפול טען העורר, בכזב, כי נועץ ברב שאישר לו לטפל באופן זה.

5. המתלוננת ג' - עוד על-פי הנטען בכתב האישום, בשנת 2008 פנתה ג' לעורר בעקבות כאבי בטן כרוניים. העורר הבהיר כי היא זקוקה לטיפול אינטנסיבי הכולל מגע באיברים אינטימיים, מעל הבגדים ומתחת להם. במסגרת המפגשים נהג העורר לגעת ב-ג', תחילה בנוכחות בעלה באיברים שאינם אינטימיים, ובהמשך בעת שהיה מבקש מבעלה לצאת מחדר הטיפולים באיבריה האינטימיים. בין השנים 2008-2010 נהג העורר לגעת בחזה ובאיבר מינה של ג', לעתים כש-ג' שוכבת עירומה על מיטת הטיפולים. במספר הזדמנויות שבהן אמרה ג' כי היא מעדיפה שהעורר לא יגע באיבריה האינטימיים הוא השיב כי "הוא מצטער אך הוא חייב". במהלך הטיפול אמר העורר ל-ג' כי היא חייבת להגיע לטיפולים על-מנת לשרוד את הריונה ואף נגע באיבר מינה בטענה כי הדבר נדרש לזירוז הלידה. בשנת 2010, לאחר החמרה במצבה הרפואי, הפסיקה ג' את טיפוליה אצל העורר.

6. המתלוננת ד' - עוד נטען בכתב האישום כי בשנת 2014 פנתה ד' לעורר, מספר שבועות לאחר נישואיה, בעקבות קשיים פיזיים ונפשיים שחוותה בעת קיום יחסי מין עם בעלה. העורר טיפל ב-ד' בשיטת "קרניו סקראל" תוך שהוא נוגע בראשה, בגבה ובישבנה ואף טיפל בה בטיפול שהגדיר כדיקור סיני. העורר טען כי עליו לגעת בחזה על-מנת לבדוק את אפשרות קיומו של גידול סרטני ו-ד' הסכימה לכך. בהמשך, הוא טען כי לצורך הטיפול נדרש מגע במפשעתה ובאיבר מינה של ד' ובעקבות הדברים היא נתנה לכך את הסכמתה. לאחר חודשיים מתחילת הטיפול החל העורר להחדיר

אצבעותיו לתוך איבר מינה של ד' בטענה כי הדבר נדרש לטיפול, זאת כשהיא שוכבת עירומה בפלג גופה התחתון. באחד המפגשים טען העורר כי עליו לבצע דיקור באיבר מינה של ד', ולאחר שזאת נתנה הסכמתה נעץ מחט באיבר מינה חרף העובדה שהביעה כאב. העורר ניצל את התלות הרגשית שפיתחה בו ד' והבהיר לה שהיא חייבת להגיע לטיפול. בשנת 2016, לאחר שילדה, אמר העורר ל-ד' כי הניתוח הקיסרי שעברה הסב לה נזק, שרחמה לא חזר למקומו, שלא נותר לה די חלב להנקה ושהיא סובלת מבעיות הורמונליות. על סמך אלה הסכימה להמשך הטיפול ואיפשרה לעורר לגעת ולהחזיר אצבעותיו לאיבר מינה.

7. בשל המעשים המתוארים יוחסו לעורר עבירות של אינוס לפי סעיף 345(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) (עבירות רבות); מעשי סדום לפי סעיף 347(ב) בנסיבות סעיף 345(א)(2) לחוק העונשין (עבירות רבות); נסיון אינוס לפי סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין בצירוף סעיף 25 לחוק; מעשים מגונים לפי סעיף 348(א) בנסיבות סעיף 345(א)(2) לחוק העונשין (עבירות רבות); קבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 רישא לחוק העונשין (עבירות רבות).

8. בד בבד להגשת כתב האישום, הגישה המדינה בקשה לעצור את העורר עד לתום ההליכים נגדו.

9. ביום 6.7.2017 קבע בית המשפט המחוזי כי מתקיימות ראיות לכאורה בעניינו של העורר והורה על הכנת תסקיר של שירות המבחן, שהוגש ביום 17.7.2017. שירות המבחן הצביע על כך שהתנהלותו של העורר מתאפיינת במרמיתות ובעיוותי חשיבה. בהמשך לכך, שירות המבחן סבר שחלופת מעצר בדמות של מעצר בית אינה מתאימה נוכח גישתם "המטשטשת" של בני משפחתו, והתרשמותו של שירות המבחן כי הם אינם רגישים לסיטואציות הבעייתיות שהעורר יכול לזמן את עצמו אליהן.

10. ביום 18.7.2017 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו. בית המשפט המחוזי הדגיש בהחלטתו כי לעורר מיוחסות עבירות חמורות רבות ונשנות שהתבצעו במשך פרק זמן ארוך, תוך ניצול מצוקתו של המתלוננות. בית המשפט המחוזי דחה את טענת העורר כי אין לתת משקל להמלצת התסקיר בעניינו מאחר שזו מושתתת כולה על כפירתו במיוחס לו, בקבעו כי שירות המבחן בחן את עניינו של העורר כראוי וכי המלצותיו אף תואמות את התרשמותו של בית המשפט, שצפה בחקירות העורר עצמן. בית המשפט המחוזי הצביע על כך שהעורר אמנם הודה בחלק מהמעשים שיוחסו לו בכתב האישום, אלא שההסברים והפרשנויות שנתן להם היו חלק מהרקע לקביעת שירות המבחן בדבר קיומם של עיוותי חשיבה בקרב העורר, ואף מהם נלמדה מסוכנותו. בנוסף, בית המשפט המחוזי סבר שבנסיבות העניין אין לייחס משקל לכך שאין לעורר עבר פלילי בהתחשב בכך שמיוחס לו ביצוע שיטתי של עבירות במשך שנים.

הערר

11. הערר שבפני מכוון כנגד החלטתו של בית המשפט המחוזי.

12. העורר סבור כי המלצת שירות המבחן שלא לשחררו לחלופת מעצר מבוססת כולה על כך שעמד על חפותו וכפר במיוחס לו - וזאת בניגוד לפסיקה הקובעת כי הדבר לא אמור להיזקף לחובתו בשלב ניהולו של המשפט.

13. עוד נטען כי בית המשפט המחוזי לא נתן משקל ראוי לכך שהעורר הציע חלופות מעצר איכותיות, מחוץ לעיר ירושלים, ובפיקוחם של מפקחים ראויים.

14. העורר אף סבור כי מכיוון שהעבירות המיוחסות לו בוצעו לכאורה במסגרת עבודתו כמטפל, המסוכנות הנשקפת ממנו, ככל שקיימת, היא "ספציפית וקונקרטי" וניתן לאיינה אפוא בקלות בכך שייאסר עליו לעבוד כמטפל.

15. לבסוף, נטען כי שירות המבחן לא התייחס לעובדה שהעורר הוא בן 57 ונעדר עבר פלילי.

16. הדיון בערר התקיים בפני ביום 23.7.2017. בדיון שב בא-כוחו של העורר על הטענה כי הערכותיו של שירות המבחן אינן מבוססות אלא על הכחשתו של העורר את המעשים המיוחסים לו. בפרט, נטען כי אין בסיס להערכה של העורר "עיוותי חשיבה", וכי הדבר נכתב אך ורק על בסיס הפער בין דבריו של העורר לבין המתואר בכתב האישום. כמו כן, בא-כוחו של העורר שב ועמד על איכותם הגבוהה של המפקחים שהוצעו לבית המשפט המחוזי, וטען כי יש לדחות את הערכת שירות המבחן כי אלה אינם רגישים די הצורך ל"מורכבות הסיטואציות הנידונות". בתגובה, טענה המדינה כי תסקיר שירות המבחן מתייחס למכלול שעמד בפניו, ובכלל זה לא-ההתאמה בין עמדותיו של העורר לבין אותם היבטים (גם אם מוגבלים) של כתב האישום שבהם הודה, דהיינו קיומו של מגע מיני בינו לבין א'.

17. על מנת לקבל הבהרות נוספות מקצין המבחן שערך את התסקיר הוריתי על הגשתן בכתב ביום 24.7.2017, וקבעתי כי בא-כוחו של העורר יוכל להגיב עליהן ביום 25.7.2017. בתסקיר המשלים פירט שירות המבחן את התרשמותו מהעורר על בסיס הפגישה שנערכה עמו, ובפרט הצביע על התרשמותו מחוסר הכנות של העורר. כמו כן, הסביר שירות המבחן כי עיוותי החשיבה של העורר מתבטאים באופן שבו בחר להתמודד, על-פי תפיסתו העצמית כמטפל, עם אירועים של קיום מגע מיני עם אחת המתלוננות, שבהם הודה. מנגד, בא-כוחו של העורר שב וטען בתגובתו כי לשיטתו עולה מהתסקיר כי הוא מבוסס על כתב האישום בלבד, וכי ככל שמתקיימת מסוכנות בעניינו של העורר - המדובר במסוכנות ממוקדת שניתן לאיינה בנקל.

דיון והכרעה

18. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים אני סבורה שדין הערר להידחות.

19. כתב האישום בעניינו של העורר הוא חמור ביותר ועולה ממנו מסוכנות ברורה. לא למותר לציין כי עבירות האינס המיוחסות לעורר אף מקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית, ולא אחת קבע בית משפט זה כי רק בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן ניתן יהיה להסתפק אפוא בחלופת מעצר (ראו למשל: בש"פ 4811/15 אגבאריה נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (28.7.2015)). הדברים נכונים ביתר שאת נוכח ריבוי המתלוננות, פרק הזמן הממושך שבמהלכו התבצעו לכאורה המעשים המיוחסים לעורר, והעובדה שמיוחסות לעורר עבירות שבוצעו תוך ניצול סמכותו כמטפל בנשים שמצויות במצוקה רגשית (ראו והשוו: בש"פ 5408/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (17.8.2015)). מאפיינים אלו גם אינם מאפשרים להגדיר את מסוכנותו של העורר כ"ממוקדת" וניתנת לאיון באמצעות מניעת עבודתו כמטפל. אף העדרו של עבר פלילי אינו יכול לשמש שיקול של ממש כאשר מדובר בעבירות שעל-פי הנתען בוצעו לאורך תקופה של שנים.

20. אכן, לא יכולה להיות מחלוקת על כך שאין בעובדה שהנאשם אינו מודה במעשים המיוחסים לו כדי לשלול אפשרות של חלופת מעצר, וזאת על מנת שלא לחתור תחת חזקת החפות העומדת לו (ראו למשל: בש"פ 6826/10 סמואל נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (29.9.2010); בש"פ 7654/10 אבו גאמע נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (27.10.2010); בש"פ 5275/16 שעבן נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (11.7.2016)). אולם, לאחר שעיינתי בתסקיר המקורי, כמו גם בהבהרות שהתקבלו, נחה דעתי כי לא נפל בו פגם, וכי האמור בו אינו מושתת על הכחשתו של העורר עצמה, אלא נדרש לאינדיקציות נוספות. שירות המבחן עמד בתסקיר המשלים על אופיו של העורר כפי שהתרשם ממנו באופן בלתי אמצעי. הוא התרשם, בין השאר, מטשטוש של תכנים הנוגעים לצרכים ודחפים ולבעייתיות בתפיסה של יחסים תקינים בין מטפל ומטופלת.

21. באשר לטענות בא-כוחו של העורר בדבר התאמתם המובהקת של המפקחים שהוצעו בעניינו, חשוב להוסיף כי התרשמותו של שירות המבחן הייתה שהגם שהם אנשים "חיוביים ונורמטיביים" הם אינם רגישים למצבי סיכון אפשריים שאליהם יכול להיקלע העורר. מכל מקום, קיומם של מפקחים ראויים הוא אמנם תנאי הכרחי, אך אינו תנאי מספיק להחלטה על חלופת מעצר כאשר לא מתקיימים תנאי הבסיס המאפשרים זאת מבחינתו של העצור עצמו (ראו: בש"פ 8214/14 חדיף נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (16.12.2014)).

22. אשר על כן, הערר נדחה.

ניתנה היום, ט' באב התשע"ז (1.8.2017).

שׁוֹפֵט